

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2026 m. sausio d. Nr. 21RE3- (AG3-236/26-2025)
Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Giedriaus Jakubėno (posėdžio pirmininkas), Vaidos Jokubauskaitės, Danutės Kulikauskienės (pranešėja), Ramintos Ramanauskienės ir Svetlanos Sinkevičienės, sekretoriaujant Ingridai Mačiulienei, dalyvaujant pareiškėjai Asmeniui X, atsakovo Lietuvos bioetikos komiteto atstovei Asmeniui Y,

Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka vaizdo konferencijos būdu išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos Asmens X skundą atsakovui Lietuvos bioetikos komitetui dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus, tretieji suinteresuoti asmenys UAB „duomenys neskelbtini“ ir Asmuo Z.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėja Asmuo X (toliau – ir pareiškėja) 2025 m. gruodžio 16 d. pateikė Komisijai skundą, kuriuo prašo panaikinti Lietuvos bioetikos komiteto (toliau – ir atsakovas, Komitetas) 2025 m. lapkričio 21 d. sprendimą Nr. 2-263 (toliau – Sprendimas) ir įpareigoti atsakovą iš naujo išnagrinėti pareiškėjos skundą.

Pareiškėja skunde nurodo, kad Sprendimu buvo konstatuota, kad nagrinėta pareiškėjos skundo apimtimi nebuvo nustatyta bioetikos reikalavimų pažeidimų, susijusių su jos informavimu apie atliktą (duomenys neskelbtini) operaciją. Pareiškėjos vertinimu, Sprendimas yra nepagrįstas ir nemotyvuotas, nes priimtas netinkamai įvertinus reikšmingas faktines aplinkybes ir pateiktus įrodymus, taip pat taikant logiškai ydingo pobūdžio argumentavimą.

Sprendime konstatuota, kad pareiškėjos pasirašyta Asmens sveikatos priežiūros paslaugų sutartis (toliau – Sutartis) ir Sutikimas (duomenys neskelbtini) operacijai buvo pakankami informuoti apie planuojamą procedūrą, nors šiuose dokumentuose nėra pažymėta, jog procedūra bus atliekama nestandartine ar modifikuota forma (be (duomenys neskelbtini), kam jau savaime prieštarauja Sutikimas (duomenys neskelbtini) operacijai, nes operacija turėjo būti skirta tik (duomenys neskelbtini). Sprendime nėra pateikta jokie motyvo, kodėl Sutarties ir Sutikimo forma, skirta (duomenys neskelbtini) operacijai, laikyta tinkama situacijoje, kai pagal paties gydytojo pateiktus paaiškinimus (duomenys neskelbtini) faktiškai nebuvo atliktas. Sprendime neatsakyta į esminį klausimą – kaip sutikimas vienai procedūrai gali būti laikomas tinkamu kitokio pobūdžio (modifikuotai) procedūrai, o tai rodo sprendimo motyvavimo stoką.

Sprendime daroma išvada, kad Sutartyje ir Sutikimo formoje nebuvo pažymėta, jog procedūra bus atliekama modifikuota ar nestandartine forma, nėra pagrindo konstatuoti nepakankamo paciento informavimo. Pareiškėja nurodo, kad toks argumentavimas yra logiškai nepagrįstas, nes būtent informacijos apie procedūros atlikimo ypatumus ar nukrypimus nuo įprastos praktikos neįtvirtinimas dokumentuose gali lemti paciento nepakankamą informavimą, o ne paneigti jį.

Pareiškėja teigia, kad nors Sprendime nurodyta, kad reikšminga dalis komunikacijos tarp jos ir gydytojo vyko „Messenger“ platformoje, tačiau toks susirašinėjimas nebuvo vertintas kaip

įrodymas, motyvuojant tuo, jog tai nėra oficialus UAB „duomenys neskelbtini“ (toliau – Klinikai) pacientų informavimo kanalas. Pažymėjo, kad pateikto susirašinėjimo paskirtis nebuvo pagrįsti oficialių pacientų informavimo būdą, o nustatyti faktinį informavimo turinį ir apimtį, t. y., kad klausimus dėl (duomenys neskelbtini) procedūros tinkamumo pareiškėjai ir galimas nepageidaujamų (duomenys neskelbtini) pažeidimo rizikas gydytojui uždavė ne tik „gyvos“ konsultacijos metu, bet ir raštu, bei kaip į šiuos klausimus buvo atsakyta. Sprendime nėra pateikta jokios pateikto susirašinėjimo turinio analizės, o faktinės aplinkybės apie paciento informavimą buvo nustatytos iš esmės remiantis tik gydytojo pateiktais paaiškinimais, neatlikus jų patikrinimo kitais bylos duomenimis. Toks įrodymų vertinimo būdas neatitinka visapusiško ir objektyvaus situacijos vertinimo reikalavimo.

Nors Sprendime konstatuota, kad bioetikos reikalavimų pažeidimų nenustatyta, Komitetas pateikė Klinikai rekomendacijas ateityje pacientų informavimą vykdyti tik oficialiais kanalais bei individualius procedūrų atlikimo ypatumus aiškiai fiksuoti asmens sveikatos priežiūros paslaugų sutartyse ir informuoto asmens sutikimo formose. Pareiškėja teigia, kad tokios rekomendacijos kelia pagrįstų abejonų dėl Sprendimo išvadų nuoseklumo, nes rodo, jog nagrinėtoje situacijoje buvo nustatyti informavimo praktikos trūkumai, tačiau jie nebuvo tinkamai įvertinti Sprendimo išvadoje.

Atsakovas atsiliepiame į skundą nurodė, kad su juo nesutinka ir prašo atmesti kaip nepagrįstą.

Nurodė, kad susipažinęs su skunde išdėstytais aplinkybėmis, Komitetas 2025 m. spalio 29 d. raštu Nr. 2-244 kreipėsi į Kliniką, prašydamas pateikti rašytinius plastinės ir rekonstrukcinės chirurgijos gydytojo Asmens Z ir Klinikos administracijos paaiškinimus dėl pareiškėjos nusiskundimų faktinių aplinkybių ir priežasčių, taip pat paaiškinti, kaip Klinikoje reglamentuojama pacientų informavimo ir sutikimo gavimo dėl jiems atliekamų procedūrų tvarka bei pateikti pareiškėjos informuoto asmens formą. Klinikos atsakymas gautas 2025 m. lapkričio 12 d. Atsakovas, išanalizavęs pareiškėjos skunde, kartu su skundu pateiktuose prieduose ir Klinikos pateiktą informaciją, 2025 m. lapkričio 21 d. raštu Nr. 2-263 pareiškėjai pagal kompetenciją pateikė atsakymą (Sprendimą).

Sprendime nurodyta, kad gydytojas Asmuo Z Komitetui paaiškino prieš procedūrą pareiškėją informavęs apie planuojamos procedūros pobūdį, tikslus ir galimas alternatyvas, paaiškinęs, kad (duomenys neskelbtini) gali būti atliekama ir siekiant tik (duomenys neskelbtini), nenaudojant (duomenys neskelbtini) antgalio. Gydytojas patvirtino, kad pareiškėjai procedūros metu pasmakrės zonoje (duomenys neskelbtini) nebuvo atliktas. Atsakyme Komitetui nurodyta, jog procedūros eiga, galimos rizikos ir pooperacinės rekomendacijos buvo aptartos žodžiu konsultacijos metu, o pareiškėjos informuotas sutikimas (duomenys neskelbtini) procedūrai buvo patvirtintas pasirašant Sutikimo (duomenys neskelbtini) operacijai formą.

Remiantis pareiškėjos ir Klinikos sudarytos Asmens sveikatos priežiūros paslaugų sutartyje pateikiama informacija, pareiškėjai (duomenys neskelbtini) atlikti buvo numatyta pasmakrės ir žastų srityse. Pareiškėja ir Klinikos administracija Komitetui pateikė 2025 m. birželio 11 d. prieš procedūrą pasirašytą Sutikimo (duomenys neskelbtini) operacijai formą. Komitetas nustatė, kad Klinikoje pacientų sutikimo dėl (duomenys neskelbtini) procedūros gavimui naudojama informuoto asmens sutikimo forma atitinka Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. V-184 patvirtintame Sutikimo dėl sveikatos priežiūros paslaugų teikimo formos reikalavimų apraše išdėstytus reikalavimus.

Atsakovas pažymėjo, jog pareiškėja 2025 m. spalio 24 d. el. paštu buvo informuota, kad su dokumentais pateikti privatūs jos ir gydytojo Asmens Z susirašinėjimai „Messenger“ platformoje Komiteto nėra laikomi oficialia pacientės informavimo ar konsultavimo forma, kadangi šis kanalas nėra oficialus Klinikos pacientų informavimo būdas. Vis dėlto, atsižvelgdamas į pareiškėjos prašymą susipažinti su susirašinėjimų turiniu, siekdamas geriau suprasti situacijos kontekstą, Komitetas, nagrinėdamas skundą, susipažino su pareiškėjos pateiktų privačių susirašinėjimų turiniu ir juos traktavo kaip papildomą kontekstinę informaciją. Nurodo, kad iš susirašinėjimų turinio matyti, kad pareiškėja priėmė sprendimą atlikti (duomenys neskelbtini) procedūrą, aktyviai dalyvavo sprendžiant procedūros apimtį ir išreiškė aiškų pageidavimą pasmakrės srityje nenaudoti (duomenys neskelbtini) režimo.

Atsižvelgdamas į skundo nagrinėjimo metu nustatytas aplinkybes, Komitetas vertino tai, jog pareiškėja pasirašė Sutartį ir informuoto asmens sutikimo formą dėl (duomenys neskelbtini) procedūros atlikimo, abiejų šalių sutarimu pasmakrės srityje procedūra faktiškai buvo atlikta mažesne apimtimi, o surinkti duomenys nesudaro pagrindo objektyviai konstatuoti, kad pareiškėja buvo informuota nepakankamai išsamiai ar buvo klaidinama dėl planuojamos procedūros pobūdžio. Komitetas pažymėjo, kad pareiškėjos ir gydytojo pasiektas susitarimas dėl dalies procedūros modifikavimo – (duomenys neskelbtini) režimo nenaudojimo pasmakrės srityje – nebuvo aiškiai atspindėtas Sutartyje ir informuoto asmens sutikimo formoje. Vis dėlto, atsižvelgiant į tai, kad pareiškėja aktyviai dalyvavo sprendžiant procedūros apimtį, bei tai, jog minėtas susitarimas buvo pasiektas abiejų šalių sutarimu ir, remiantis surinkta medžiaga, faktiškai įgyvendintas, šis neatitikimas nagrinėtos situacijos atveju nebuvo įvertintas kaip bioetikos reikalavimų pažeidimas.

Apibendrinamas atsakovas nurodo, kad įvertinęs situacijos nagrinėjimo metu surinktos informacijos visumą jis neturėjo pagrindo konstatuoti bioetikos reikalavimų pažeidimų, tačiau, atsižvelgdamas į taisytiną Klinikoje taikomą pacientų informavimo metodiką ir dokumentaciją, bei siekdamas padėti Klinikai išvengti panašių situaciją ateityje pateikė Klinikai šias rekomendacijas: 1) pacientams informaciją apie planuojamas procedūras teikti tik oficialiais Klinikos komunikacijos kanalais; 2) procedūrą konkrečiam pacientui pritaikant individualiai ar procedūrą atliekant kitaip nei įprastoje praktikoje šį faktą aiškiai pažymėti Asmens sveikatos priežiūros paslaugų sutartyje bei informuoto asmens sutikimo formoje, tai parašais patvirtinant ir pacientui, ir gydytojui. Apie rekomendacijų įgyvendinimą Klinika Komitetą informavo 2025 m. gruodžio 5 d. Taigi, Komitetas nesutinka su pareiškėjos reikalavimu dėl Sprendimo panaikinimo.

Atsiliepime atsakovas cituoja ginčui aktualias Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo, Lietuvos Respublikos biomedicininį tyrimų etikos įstatymo, Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. spalio 29 d. įsakymu Nr. V-895 patvirtintų Komiteto nuostatų (toliau – Komiteto nuostatai), Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Lietuvos bioetikos komitete tvarkos aprašo, patvirtinto 2021 m. birželio 4 d. Lietuvos bioetikos komiteto direktoriaus įsakymu Nr. V-6 „Dėl Lietuvos bioetikos komiteto direktoriaus 2009 m. rugpjūčio 17 d. įsakymo Nr. V-17 „Dėl prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Lietuvos bioetikos komitete tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – Tvarkos aprašas), normas.

Papildomai atsakovas nurodė, kad Komitetas vertino, ar yra pagrindas manyti, kad pareiškėja buvo suklaidinta dėl planuojamos procedūros esmės ar jos apimties. Skundo nagrinėjimo metu surinkti duomenys leido daryti išvadą, kad pareiškėja suprato planuojamos procedūros pobūdį, aktyviai dalyvavo sprendžiant jos apimtį ir išreiškė valią atlikti (duomenys neskelbtini) procedūrą, jos pageidavimu pasmakrės srityje nenaudojant (duomenys neskelbtini) režimo. Komiteto vertinimu tai, kad procedūra vienoje iš sričių buvo atlikta siauresne apimtimi, nei numatyta informuoto asmens sutikimo formoje, savaiame nėra laikytina bioetikos reikalavimų pažeidimu, jeigu pacientė suprato faktinę procedūros apimtį ir sąmoningai bei laisva valia priėmė sprendimą dėl procedūros atlikimo, ką liudija jos pasirašyti dokumentai (Sutartis, informuoto asmens sutikimo forma), gydytojo paaiškinimas bei kontekstinė informacija, remiantis susirašinėjimais „Messenger“ platformoje.

Komitetas pažymėjo, kad rekomendacijų asmens sveikatos priežiūros įstaigai pateikimas tais atvejais, kai dėl prieštaringų šalių paaiškinimų ar nepakankamų objektyvių duomenų nėra pagrindo konstatuoti bioetikos reikalavimų pažeidimų, atitinka Komiteto prevencinę funkciją ir veiklos tikslus bei nusistovėjusią praktiką. Rekomendacijos savaiame nėra laikomos sankcija ar pažeidimo konstatavimu, bet laikomos priemone, skirta atkreipti asmens sveikatos priežiūros įstaigų dėmesį į galimus praktikos tobulinimo aspektus ir padėti išvengti panašių situacijų ateityje, todėl rekomendacijų pateikimas Klinikai nagrinėjamu atveju neprieštarauja Komiteto sprendimo išvadoms ir nesuponuoja bioetikos reikalavimų pažeidimo konstatavimo.

Tretieji suinteresuoti asmenys atsiliepimų nepateikė.

Pareiškėja, susipažinusi su atsakovo atsiliepimu į skundą, pateikė papildomus paaiškinimus.

Nurodė, kad nesutinka su Komiteto atsakymu, kad ji suprato procedūros pobūdį ir kad buvo tinkamai informuota, kadangi kelis kartus gydytojo klausė apie (duomenys neskelbtini) rizikas, ir jai nebuvo nieko atsakyta į tai, tik kad neva nenaudos (duomenys neskelbtini) antgalio. Vėliau gydytojas liepos 1 d. pats pripažino, kad net nenaudojant to antgalio, (duomenys neskelbtini), ir procedūros metu nutirpo apie 10 ml pagurklyje ir kakle (o gal ir daugiau, nes sušildyti ir pažeisti riebalai vėliau pasišalina su limfa). Taip pat tą vėliau patvirtino susirašinėjimo metu. Pažymėjo, kad pagurklyje ir kakle tai (10 ml) nėra mini kiekis, tai (duomenys neskelbtini) standartas, kuris matosi, ypač jeigu žmogus sveria 50 kg, neturi riebalų sandraupų ir jau turi šiek tiek laisvos odos. Taip pat, (duomenys neskelbtini) šilumos pažeisti riebalai iš poodžio šalinasi kartu su limfa dar kelis mėnesius po procedūros.

Po operacijos pasidomėjus paaiškėjo, kad (duomenys neskelbtini) apskritai jokiuose moksliniuose šaltiniuose nepristatoma kaip odos sutraukimo procedūra ir netgi akcentuojama, kad ji netinka, jei jau yra laisvos odos ir per mažas svoris. Odos kolageno stimuliavimas tėra antrinė ir negarantuota funkcija po (duomenys neskelbtini). Kad (duomenys neskelbtini) gali būti „modifikuota“ ir taikoma bet kokiam kitam tikslui nei (duomenys neskelbtini), yra Asmens Z teiginys, o ne mokslinis faktas.

(duomenys neskelbtini) aprašyme Sutikime (duomenys neskelbtini) nurodoma, kad „Kūno kontūro nelygumai, kurie yra nesusiję su riebalų sandraupomis, (duomenys neskelbtini) nėra koreguojami.“ Taip pat rašoma, kad (duomenys neskelbtini) kaip atskira procedūra gali būti taikoma kartu su kitomis procedūromis, tame tarpe ir skirtomis patempti odai, o ne kad pati savaime yra odos sutraukimo procedūra. Mano, jog operacija jai buvo netikslingai paskirta ir tikrai žino, kad nebuvo perspėta apie (duomenys neskelbtini) rizikas, apie kurias pati gydytojo klausė.

Sutartį ir Sutikimą (duomenys neskelbtini) operacijai pasirašė ne todėl, kad buvo tinkamai informuota ir suprato rizikas, o todėl, kad tuo metu dar pasitikėjo gydytoju, kuris į jos klausimą, kodėl sutartyje minimas (duomenys neskelbtini) atsakė, kad Klinika nesigilina ir pateikia standartą.

Pareiškėja nurodo, kad į jos klausimą „ar nepasidarys blogiau, jei dar daugiau odos atlaisvės, net jei minimaliai riebalų pašalins“ gydytojas atsakė, kad „lazeris turi skirtingas programas riebalų ardymui ir odos sutraukimui. Nenaudosiu (duomenys neskelbtini) programos“. To paties klausė ir prieš pat operaciją. Visus kartus buvo patikinta, kad gydytojas nenaudos (duomenys neskelbtini) programos. Nurodo nesutinkanti, kad tai yra tinkamas informavimas apie rizikas. Juolab, kad vėliau Asmuo Z pats pripažino, kad (duomenys neskelbtini) net nenaudojant pirmojo antgalio.

Skundas tenkintinas.

Byloje ginčas kilo dėl Komiteto Sprendimo, kuriame konstatuota, kad ištyrus pareiškėjos skundą nenustatyti bioetikos reikalavimų pažeidimai, teisėtumo.

Byloje nustatyta, kad pareiškėja 2025 m. rugšėjo 16 d. kreipėsi į Kliniką su „Prašymu įvertinti gydytojo profesionalumą, procedūros rezultatą ir pasiūlyti sprendimus“. Šiame prašyme pareiškėja pateikė pretenzijas dėl jai Klinikoje suteiktų sveikatos priežiūros paslaugų.

2025 m. spalio 14 d. Klinika pateikė pareiškėjai „Atsakymą į pretenziją“.

Pareiškėja 2025 m. spalio 24 d. pateikė Komitetui skundą (toliau – skundas Komitetui), kuriame nurodė, kad teikia skundą dėl Klinikos bei gydytojo Asmens Z

veiksmų ir skundo esmę apibrėžė taip: „skundžiamas neetiškas elgesys: pilnos informacijos apie procedūrą ir jos rizikas nesuteikimas pacientui; galimai netinkamas procedūros parinkimas, neatsižvelgiant į paciento savybes, lūkesčius ir abejones; nepritaikyta pacientui operacijos sutartis; prieštaringi komentarai apie priešoperacinę ir pooperacinę paciento odos būklę; prieštaringi komentarai apie (duomenys neskelbtini); Piktnaudžiavimas pasitikėjimu; paciento klaidinimas, pateikiant galimai melagingą informaciją; paciento įžeidinėjimas; kaltinimai pacientui melavimu, savivalaviu, šantažavimu; kaltės perkėlimas pacientui dėl blogo rezultato; išsisukinėjimas nuo atsakomybės.“

Atsakovas, išnagrinėjęs pareiškėjos skundą, Sprendime konstatavo, kad nagrinėta skundo apimtimi neturi pagrindo konstatuoti bioetikos reikalavimų pažeidimų, taip pat nurodė, kad pateikė rekomendacijas Klinikai.

Pareiškėja, nesutikdama su Sprendimu, kreipėsi į Komisiją, prašydama jį panaikinti. Pareiškėja teigia, kas Sprendimas nepagrįstas ir neargumentuotas, Komitetas nenuosekliai ir nelogiškai vertino surinktus įrodymus. Atsakovas su skundu nesutinka, laikosi pozicijos, kad Sprendimas teisėtas ir nėra pagrindo tenkinti pareiškėjos reikalavimų.

Lietuvos Respublikos biomedicininį tyrimų etikos įstatymo (toliau – BTE įstatymas) 21 straipsnyje apibrėžta Komiteto kompetencija. Šiame straipsnyje įtvirtintos Komiteto funkcijos, viena iš jų – prižiūrėti, kaip sveikatos priežiūros specialistai ir įstaigos, teikiančios asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas, laikosi bioetikos reikalavimų (21 straipsnio 2 dalies 9 punktas).

Bioetikos reikalavimai – Lietuvos Respublikos ir tarptautiniuose teisės aktuose bei etikos kodeksuose įtvirtinti etikos reikalavimai, taikomi teikiant sveikatos priežiūros paslaugas ir atliekant biomedicininį tyrimus (BTE įstatymo 2 straipsnio 6 dalis).

Pagal Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 23 straipsnio 5 dalyje įtvirtintą tvarką, pacientas turi teisę kreiptis į Komitetą su skundu dėl jo pažeistų teisių, susijusių su asmens sveikatos priežiūros paslaugų atitiktimi bioetikos reikalavimams, gynimo.

Asmenų prašymų, skundų ir pranešimų nagrinėjimo tvarka yra numatyta Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Lietuvos bioetikos komitete tvarkos apraše, patvirtintame 2021 m. birželio 4 d. Lietuvos bioetikos komiteto direktoriaus įsakymu Nr. V-6 „Dėl Lietuvos bioetikos komiteto direktoriaus 2009 m. rugpjūčio 17 d. įsakymo Nr. V-17 „Dėl prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Lietuvos bioetikos komitete tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – Tvarkos aprašas). Tvarkos aprašo 5.4 papunktyje nurodoma, kad skundas – asmens rašytinis kreipimasis į Komitetą, neatsižvelgiant į jo antraštę (pavadinimą), kuriame nurodoma, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, nustatyti teisės aktuose ir etikos kodeksuose, ir prašymas juos apginti.

Išnagrinėjęs asmens skundą, Komiteto direktorius savo atsakymu gali: konstatuoti, kad ištyrus skunde nurodytas aplinkybes, bioetikos reikalavimų pažeidimų nustatyta nebuvo; konstatuoti, kad ištyrus skunde nurodytas aplinkybes, bioetikos reikalavimų pažeidimų nustatyta nebuvo, ir pateikti rekomendacijas sveikatos priežiūros įstaigos, kurios veikla buvo tikrinta, administracijai ir (arba) steigėjams; konstatuoti, kad ištyrus skunde nurodytas aplinkybes, buvo nustatyti bioetikos reikalavimų pažeidimai ir įpareigoti sveikatos priežiūros įstaigos administraciją atlikti procedūrinius veiksmus, kuriais būtų pašalinti bioetikos reikalavimų pažeidimai ir/arba teikti motyvuotą siūlymą dėl šios įstaigos darbuotojo įspėjimo; arba perduoti medžiagą ikiteisminio tyrimo įstaigoms, prokuratūrai arba kitoms institucijoms pagal kompetenciją, įtarus esant nusikalstamos veikos požymių (Tvarkos aprašo 60 punktas).

Atsakovas pagal vykdomų funkcijų apimtį bei paskirtį, veiklos pobūdį, turimus įgaliojimus priskirtina viešojo administravimo subjektams, todėl savo veikloje privalo vadovautis VAĮ nuostatomis. Vadovaujantis VAĮ 3 straipsnio 5 dalyje įtvirtintu išsamumo principu, viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5-6 punktuose nustatyta, kad administraciniame sprendime turi būti nurodyta administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; administracinio sprendimo motyvai.

Iš byloje esančių rašytinių įrodymų nustatyta, kad skunde Komitetui pareiškėja nurodė, kad skundžia Klinikos bei gydytojo Asmens Z veiksmus. Pareiškėja įvardino skundžiamus objektus: „skundžiamas neetiškas elgesys: pilnos informacijos apie procedūrą ir jos rizikas nesuteikimas pacientui; galimai netinkamas procedūros parinkimas, neatsižvelgiant į paciento savybes, lūkesčius ir abejones; nepritaikyta pacientui operacijos sutartis; prieštaringi komentarai apie priešoperacinę ir pooperacinę paciento odos būklę; prieštaringi komentarai apie (duomenys neskelbtini); piktnaudžiavimas pasitikėjimu; paciento klaidinimas, pateikiant galimai melagingą informaciją; paciento įžeidinėjimas; kaltinimai pacientui melavimu, savivaliavimu, šantažavimu; kaltės perkėlimas pacientui dėl blogo rezultato; išsisukinėjimas nuo atsakomybės.“ Skunde Komitetui pareiškėja suformulavo konkrečius klausimus: ar buvo pažeistas informuoto sutikimo principas; ar

Klinikos pateikta pasirašyti sutartis buvo tinkama; ar prieštaraujantys Asmens Z teiginiai ir atsakymai apie (duomenys neskelbtini) prieš ir po operacijos nebuvo klaidinantys ir nepažeidė profesinės etikos standartų; ar Asmuo Z nepiktnaudžiavo pasitikėjimu, prieš operaciją atsakydamas į pareiškėjos klausimus apie (duomenys neskelbtini) tinkamumą pareiškėjai; ar prieštaraujantys Asmens Z komentarai apie priešoperacinę ir pooperacinę pareiškėjos odos būklę nepažeidžia gydytojo profesionalumo standartų; ar Asmens Z įžeidinėjimai ir kaltinimai pacientui nerodo bandymo išvengti atsakomybės, perkeltiant kaltę pacientui dėl prasto rezultato; ar Asmens Z bendravimas su pacientu buvo etiškas ir profesionalus.

Nors Sprendime nurodyta, kad Komitetas skundą išnagrinėjo pagal kompetenciją, iš esmės pasisakyta tik dėl informuoto sutikimo – atsakovas nurodė pareiškėjai, kad „nėra objektyvių duomenų, leidžiančių teigti, kad apie atliktą procedūrą buvote informuota nepakankamai išsamiai ar buvote klaidinama dėl planuojamos procedūros pobūdžio“ ir pateikta abstrakti išvada, kad „Komitetas nagrinėta skundo apimtimi neturi pagrindo konstatuoti bioetikos reikalavimų pažeidimų“.

Iš tokių Sprendimo formuluočių neįmanoma suprasti, kuriuos pareiškėjos skunde Komitetui pateiktus klausimus atsakovas laikė priskirtiniais jo kompetencijai, taip pat neaišku, ar vertindamas pareiškėjos pateiktus duomenis ir pretenzijas Klinikai bei sveikatos priežiūros paslaugą suteikusiam konkrečiam gydytojui atsakovas įvertino abiejų skundžiamų subjektų veiksmus, nes byloje surinkti įrodymai patvirtina, kad rekomendacijas Komitetas pateikė tik Klinikai, nors buvo skundžiami ir gydytojo Asmens Z veiksmai ir elgesys. Šiame kontekste taip pat pažymėtina, kad jei dalį pareiškėjos skunde Komitetui suformuluotų reikalavimų Komitetas laikė nepriskirtiniais jo kompetencijai, tai ši vertinimą atsakovas privalėjo teisiškai argumentuoti, kaip reikalaujama pagal VAĮ 11 straipsnio 3 dalies 6 punkte įtvirtintą reglamentavimą, bei ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos persiųsti jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui ir apie tai pranešti pareiškėjai, kaip numatyta VAĮ 11 straipsnio 4 dalyje.

Sprendime atsakovas iš esmės pakartojo pareiškėjos skundo Komitetui teiginius bei Klinikos ir gydytojo Asmens Z Komitetui teiktų paaiškinimų fragmentus, tačiau vertindamas skunde Komitetui minimas aplinkybes nenurodė, kokių konkrečių Lietuvos Respublikos ir tarptautinių teisės aktų, etikos kodeksų nuostatas taikė teikdamas išvadą, kad etikos reikalavimai, taikomi teikiant sveikatos priežiūros paslaugas, nebuvo pažeisti. Sprendime atsakovas teigia, kad „privatūs susirašinėjimai socialiniuose tinkluose ar kitose neoficialiose platformose negali būti laikomi oficialiu Įstaigos pacientų informavimo būdu, nes tokie pokalbiai nėra įtraukiami į paciento medicininę dokumentaciją, registruojami Įstaigos informacinėse sistemose ir negali būti patvirtinami nei paciento, nei gydytojo parašais“, tačiau nepateikia nuorodos į šiam santykiui taikytiną teisės aktą, kuriame būtų įtvirtintas būtent toks „oficialaus informavimo būdo“ apibrėžimas, taip pat neaišku, ar Komitetas bioetikos reikalavimų laikymosi aspektu įvertino faktą, kad gydytojas su paciente (pareiškėja) komunikavo būdu, kurio Komitetas nelaiko „oficialiu“. Taigi, aptartos Sprendimo formuluotės ir Sprendime pateikti motyvai neatitinka VAĮ 10 straipsnyje įtvirtintų reikalavimų administracinio sprendimo turiniui, kadangi nėra pagrįstas teisiniu situacijos vertinimu, ir tai yra savarankiškas pagrindas pripažinti Sprendimą neteisėtu ir naikintinu.

Pažymėtina, kad atsakovo pozicija nėra nuosekli: Sprendime nurodyta, kad Sutartyje bei informuoto sutikimo formoje „nebuvo pažymėta, kad procedūra bus atliekama nestandartine ar modifikuota forma (pvz., be (duomenys neskelbtini) ar dėl kitų specifinių ypatumų), todėl nėra objektyvių duomenų, leidžiančių teigti, kad apie atliktą procedūrą buvote informuota nepakankamai išsamiai ar buvote klaidinama dėl planuojamos procedūros pobūdžio“. Atsiliepime atsakovas neneigia aplinkybės, kad pareiškėjos skunde Komitetui pateikti duomenys, kad jai buvo atlikta vienos rūšies operacija, o Klinikoje esančiuose dokumentuose (Sutartyje bei informuoto sutikimo formoje) užfiksuoti tikrovės neatitinkantys duomenys. Komitetas atsiliepime konstatuoja, kad „abiejų šalių sutarimu pasmakrės srityje procedūra faktiškai buvo atlikta mažesne apimtimi“, tačiau vis tiek laikosi pozicijos, kad „surinkti duomenys nesudaro pagrindo objektyviai konstatuoti, kad Pareiškėja buvo informuota nepakankamai išsamiai ar buvo klaidinama dėl planuojamos procedūros pobūdžio.“ Komisija sprendžia, kad šie prieštaravimai kelia pagrįstą abejonių dėl skundžiamo Sprendimo teisėtumo ir turėtų būti pašalinti pakartotinai nagrinėjant pareiškėjos skundą Komitetui.

Komisija taip pat atkreipia dėmesį, kad atsiliepime Komitetas pažymėjo, jog rekomendacijas Klinikai teikė „siekdamas padėti Įstaigai išvengti panašių situacijų ateityje“, nors įvertinus Komiteto statusą bei įgaliojimus tiriant asmenų skundus dėl pažeistų teisių, susijusių su asmens sveikatos priežiūros paslaugų atitiktimi bioetikos reikalavimams, reglamentuojančių teisės aktų nuostatas akivaizdu, kad skundų tyrimo Komitete tikslas nėra „pagalbos“ sveikatos priežiūros paslaugas teikiantiems subjektams teikimas. Komiteto Sprendime pateiktų rekomendacijų turinys (pacientams informaciją apie planuojamas procedūras teikti tik oficialiais komunikacijos kanalais; procedūrą konkrečiam pacientui pritaikant individualiai ar procedūrą atliekant kitaip nei įprastoje praktikoje šį faktą aiškiai pažymėti Asmens sveikatos priežiūros paslaugų sutartyje bei informuoto asmens sutikimo formoje, tai parašais patvirtinant ir pacientui, ir gydytoju) kelia pagrįstų abejonių dėl Sprendime padarytos išvados, kad bioetikos reikalavimai nebuvo pažeisti.

LVAT savo jurisprudencijoje ne kartą yra konstatavęs, kad VAI 8 straipsnio (dabar galiojančios VAI redakcijos 10 straipsnis) nuostatos reiškia, jog akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (pvz., žr. LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos 2011 m. birželio 27 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A556-336/2011; 2010m. rugpjūčio 24 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A756-450/2010; 2010 m. lapkričio 15 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A556-15/2010.). Viešojo administravimo subjektas, priėmęs negatyvias pasekmes sukeltą sprendimą, turi pareigą jį pagrįsti tiek teisiniais, tiek faktiniais argumentais, t. y. nurodyti priežastis, lėmusias neigiamo sprendimo priėmimą (LVAT 2013 m. balandžio 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A602-658/2013).

Įvertinusi bylos aplinkybes, teisinį reglamentavimą, Komisija daro išvadą, kad atsakovas, išnagrinėjęs skundą Komitetui, Sprendime tik iš dalies atsakė į pareiškėjos keltus klausimus, tačiau ir į juos atsakydamas nenurodė visų šiam sprendimui priimti įtakos turėjusių aplinkybių, motyvų, o taip pat nenurodė teisinių Sprendimo pagrindų, taigi, Sprendimas neatitinka VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 bei 6 punkte įtvirtintų reikalavimų administracinio sprendimo turiniui ir pažeidžia VAI 3 straipsnio 5 dalyje įtvirtintą išsamumo principą, todėl naikintinas, o atsakovas įpareigotinas iš naujo išnagrinėti pareiškėjos skundą Komitetui ir priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Komisija pažymi, jog sprendimas, kuriuo buvo panaikintas viešojo administravimo subjekto priimtas administracinis aktas, nereiškia, kad viešojo administravimo subjektas neturi teisės priimti tokias pačias teises pasekmes pareiškėjai sukeltą sprendimą – šiuo atveju viešojo administravimo subjektas gali priimti bet kokią sprendimą (ir tokį patį, koks buvo priimtas anksčiau), tačiau jame turi būti teisingai ir aiškiai nurodyti tokio sprendimo priėmimo teisinis bei faktinis pagrindai, taip pat motyvai.

Byloje pateikta informacija, susijusi su pareiškėjos sveikatos būkle. Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nereglamentuoja nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) pripažinimo nevieša. Pagal įstatymo analogiją, vadovaujamesi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad priimdamas viešame teismo posėdyje sprendimą byloje arba nutartį nutraukti bylą ar skundą (prašymą, pareiškimą) palikti nenagrinėtą arba gavęs prašymą susipažinti su bylos medžiaga, teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis. Įvertinus tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialių kategorijų asmens duomenys, susiję su asmens sveikata, siekiant apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, Komisijos iniciatyva visa nagrinėjamos bylos medžiaga pripažintina nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos Asmens X skundą tenkinti.

Panaikinti Lietuvos bioetikos komiteto 2025 m. lapkričio 21 d. sprendimą Nr. 2-263 ir įpareigoti atsakovą per 20 darbo dienų nuo šio Komisijos sprendimo įsiteisėjimo dienos iš naujo išnagrinėti pareiškėjos 2025 m. spalio 24 d. skundą bei priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Giedrius Jakubėnas

Komisijos narės

Danutė Kulikauskienė

Vaida Jokubauskaitė

Raminta Ramanauskienė

Svetlana Sinkevičienė